

Avstralija.

Kakor vam je znano, imenuje se peti del naše zemlje Avstralija, ki so jo v 17. stoletji Holanci svetu odkrili. Ta zemlja je razven nekaj otočij vsa razprostrta na južnej polúti. Kakor Evropa sredi celinske polúte, tako leži Avstralija sredi povodne ali oceanske in se primerno imenuje tudi Oceanija. Obliva jo krog in krog véliki ócean, le na zahodnej stráni seza indijski ócean do njene celine, ki se imenuje Nova Holandija. Z mnogobrojnimi otočji vred meri ta zemlja 88700 □ Mirjametrov.

Več nego tri četrtine Nove Holandije je malo ne še popolnem neznane. Bolj znane so primorske pokrajine.

Ker so največ vsi avstralski otoci majheni, prevlada tù morski mraz, in podnebje, da-si je blizu ravnfska, vendar je še dosti povoljno in gorkota le bolj srednja; v nekaterih krajih véje zmirom pomladanska sapa. Samo v Novej Holandiji včasih vročina zeló pritiska.

Kar se tiče prirodnin, najbolj nenavadno je to, da skoraj na vseh otocih ni nobenih rudnin niti večjih živali, dojk niti žuželk, a vendar rastline kaj bujno rastó. Sicer tù ni taci krasnih prágozdov, kakor v južnej Ameriki, niti taci palm, kakor na otoku Cejlouu, vendar gozdi na malih otocih ondotne kraje lepšajo in na celini kakor tudi na večjih otocih nahajajo se obširni gozdi.

Obdelovane rastline Holándija ni imela niti jedne; še le Evropljani so jej prinesli razna žita, navadno in južno ovočje, vinsko trto, oljko itd. Prevažen pa je tù tako imenovani kruhovec, ki rodí celih 9 mesecev v letu neprenehoma toliko sadú, da tri drevesa zadostujejo, da redé jednega človeka v tem času. Imenitna je tudi rajfska smokva. Med živali je tù največ tako imenovanih vrečarjev. Kenguru živí v velicih čredah po neizmernih tratih sredi Nove Holandije; njegovo meso je tečno. Tej celini posebno lasten je tudi kljunaš. Med domačimi živali so prvotni prebivalci imeli samo psa — dingo, ki še zdaj ovcam mnogo škoduje.

Avstralija ima dandanes okolo 4 $\frac{1}{2}$ milijona ljudi. Po rodu se prištevaajo malajskemu ali pa kavkažskemu plemenu. Vsi prvotni prebivalci so malajškega plemena in rujave barve. Ločijo se v Negrite in prave Malajce. Negriti prebivajo po Novi Holandiji, kjer so v mngo malobrojnih razrodov razdeleni. Po severnej polovici Nove Holandije pohajajo navadno nagi okolu, a po južnej se pokrivajo s kenguruuskimi kožami. Život si radi lepšajo ter se mažejo z raznimi barvami. Živé se največ ob lovu in ribárstvu; jedó pa tudi raznovrstne korenine in jagode, nekatere črve in školjke. Sprva blezo niso bili tako divji kakor se sedaj povsodi kažejo nasproti Evropljanom. Pravi Malajci živé po otočjih in po novej Zelandiji. Razdeljeni so v mnogo razrodov, ki se po životu med seboj precej ločijo, po jeziku, navadah in šegah, celó po svojeji veri so si pa zeló podobni.

Njihova vera je bila in je še zdaj, koder še ni kristjanstva, ostudno malikovanje. Blagoslov krščanske vere se je najbolj pokazal pri prebivalcih otoka Tahitija in pri prebivalcih Sandwichskih otokov, kjer so že uredjene države.